

Հ. ՆԵՐՏՆՍԻ Մ. — Հայկական Բ. Ը. Միութիւնը	365
— Վսեմ. Պողոս Նուպար վաշա	368
— Վսեմ. Եագուպ Արթին վաշա	369
Ե. ՄԵԼԵԿԻԱՆ. — Լեռներուն	371
ԱՐՏՆԵՆ — ԵՐԿԱՐ. — Երեզավայր	372
Հ. Ս. ՏԵՐ — ՄՈՎՍԵՍԻԱՆ. — Փառքի գաւազները	374
Հ. Յ. ՏԵՐՈՅԵԱՆ. — Ճամբորդելու մոլուկները	379
Հ. ԱՃԱՐԻԱՆ. — Հայերէն նոր բռներ	384
Հ. Խ. ՍԻՆԱՆԻԱՆ. — Ամենափոքր տրամագծով աստղեր	387
ՄԻՆԱՍ ԶԵՐԱԶ. — Հայկական ինդիկ	391
ԷՅՅԵՆ ՎԵՆԱՆ. — Հոգին. կեանքը և Մահը (թրգմ. Մ. Խանյէկիսեմ)	398
* * * Առաջուած գրքեր	401

P. NERSÈS M. — L'Union Générale de Bienf. Arménienne	365
— Son Ex. Boghos Nubar Pacha	368
— Son Ex. Jacoub Artin Pacha	369
E. MELEKIAN. — Aux montagnes	371
ARSÈNE IERGATH. — Ville natale	372
P. I. DER-MOVSËSIAN. — Les fils de gloire. — Le poète (trad.)	374
P. J. TIROYAN. — La manie de voyager	379
H. ADJARIAN. — Des nouveaux mots arméniens	384
P. K. SINANIAN. — Étoiles à diamètres minimales	387
MINAS TCHÉRAZ. — Question arménienne	391
EUGÈNE VINCENT. — L'âme. — La vie et la mort (trad. M. Kanbégh.)	398
* * * Livres reçus	401

ՍՈՓԵՍՏԱԿԱՆ ՈՒՐԻՇ ԶԵՆՆԱՐԿ ՄԸ

ՔՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ ԶԵՆՈՎ

Խնդրոյն մէջ չմտած՝ Սեպտեմբեր ամսոյն Բազմավէպին կողքին « Սոփեստական ձեռնարկ » յօդուածին մէջ, երկու վրիպակներ աւանդաբար սպրդեր էին. առաջին վրիպակն կը գրէր, նուի կողքի չորրորդ երեսին աւանդակին վերջին խորհրդի տողին մէջ, գրուած է $2a^2 - b^2 = 2a^2 - 2b^2$, զոր պէտք է ուղղել $a^2 - b^2 = 2a^2 - 2b^2$. սոփեստական խնդրին այս վրիպակին մէջ չէ՛ իսկ երկրորդ վրիպակն երկրորդ սխալակին երրորդ տողին մէջ է՝ ուր գրուած է $a^2 - 2a^2 - a^2$, որ պիտի ըլլայ $a^2 - 2a^2 + a^2$ և ամբողջութիւնը պիտի ըլլայ այսպէս՝ $a^2 - 2a^2 + a^2 = b^2 - 2b^2 + b^2$, ուստի և ոչ այս վրիպակին մէջն է սոփեստական ձեռնարկը. այլ խաղը պէտք է շանալ գտնել, և լուծման մասին գիրութիւն մը տալու համար, թուաբանական ձեռն սոփեստութիւն յառաջ կը բերեմ. կը յուսամ թէ շնացողը կը գտնէ լուծումը:

Կ'ապացուցանեմ թէ $7 = 3$

Այս առաջարկութիւնն ապացուցանելու համար՝ կը գտնեմ ուրիշ երկու թիւեր, որոնց

տարբերութիւնն ըլլայ 40, ինչպէս որ է այս 7 և 3 թիւերուն քառակուսիներուն տարբերութիւնը. կը գրեմ $7^2 - 3^2 = (2 \times 7 \times 5) - (2 \times 3 \times 5)$, և ըստ կանոնի տեղափոխելով քառակուսիները, զարձեալ նոր հաւասարութիւն մը կ'ունենանք, այսպէս, $7^2 - (2 \times 7 \times 5) = 3^2 - (2 \times 3 \times 5)$, Այս հաւասարութեան երկու անդամոց վրայ հաւասար քառակուսիներ անցնենք, զոր օրինակ 5^2 քառակուսիներ, և այսպէս կ'ունենանք $7^2 - (2 \times 7 \times 5) + 5^2 = 3^2 - (2 \times 3 \times 5) + 5^2$. ստիկայ կատարեալ քառակուսի մ'ըլլաով, կրնանք գրել $(7-5)^2 = (3-5)^2$, եթէ հաւասարութեան երկու անդամներուն արմատները հանենք, կը ծայր (7-5) = (3-5): Արդ 5 թիւն հաւասարութեան երկու կողմը շնչենք, կը ծայր 7 = 3. ինչպէս որ պէտք էր ապացուցանել: Այս ոճով կարելի է շատ մը թիւերու վրայ փորձել, զոր օրինակ եթէ մէկը այսպէս փորձէ (-3) = (+1) կամ 9 = 0 շատ լաւ ժամանակ մ'ըրած կ'ըլլայ: Սակայն միշտ հարկ է ցոյց տալ թէ ուր է սոփեստութեան կէտը այս խնդրոց մէջ:

Հ. ԽՈՐԷՆ Ս.